

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ І МЕТОДОЛОГІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КРАЩІ ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ

STATE FINANCIAL CONTROL IN THE CONTEXT OF THEORY AND METHODOLOGY: ORGANIZATIONAL FEATURES AND BEST FOREIGN PRACTICES

У статті обґрунтовано актуальність створення ефективної системи державного фінансового контролю в умовах економічної нестабільності та запровадження воєнного стану в Україні. Наголошено на необхідності забезпечення прозорого управління державними ресурсами, контролю за їх цільовим використанням і своєчасного виявлення порушень у діяльності розпорядників бюджетних коштів на всіх рівнях державного управління. Узагальнено ключові проблеми, що стримують розвиток системи вітчизняного фінансового контролю, зокрема нормативно-правові прогалини, недостатню координацію між контролюючими органами та обмеженість інструментів аудиту. Визначено напрями вдосконалення, серед яких – цифровізація процесів контролю, підвищення кваліфікації персоналу та адаптація міжнародного досвіду. Проаналізовано практики фінансового контролю в країнах ЄС, США та інших державах, виокремлено елементи, що можуть бути інтегровані у вітчизняну систему з урахуванням національних особливостей. Зроблено висновок про необхідність комплексного підходу до реформування державного фінансового контролю як інструменту забезпечення економічної безпеки країни.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, теорія і методологія контролю, ефективність контролю, бюджетні кошти, контролюючі органи, зарубіжні практики контролю.

The article substantiates the critical relevance of establishing a robust and effective system of state financial control in Ukraine, particularly under conditions of ongoing economic instability and the imposition of martial law. It highlights the urgent need for transparent and accountable management of public financial resources, emphasizing the importance of systematic monitoring of their targeted use and the timely identification and prevention of violations committed by administrators of budgetary funds across all levels of government. The study provides a comprehensive overview of the structural and procedural deficiencies that currently hinder the development of Ukraine's domestic financial control system. These include significant regulatory gaps, fragmented coordination among controlling institutions, outdated audit methodologies, and limited access to modern analytical tools. The article identifies key strategic directions for improvement, such as the digitalization of control processes, the implementation of automated data analysis systems, the enhancement of professional competencies and qualifications of financial control personnel, and the adaptation of best practices from international experience. In this context, the article presents a comparative analysis of financial control models and mechanisms employed in the European Union, the United States, and other foreign jurisdictions, with a focus on identifying transferable elements that could be effectively integrated into the Ukrainian framework while accounting for national legal, institutional, and socio-economic specificities. The research also explores the role of financial control in safeguarding national economic security, especially during periods of crisis and heightened fiscal risk. The conclusion underscores the necessity of a holistic and multi-level approach to reforming state financial control, positioning it not only as a technical instrument of oversight but also as a strategic tool for promoting good governance, fiscal discipline, and sustainable development. The article contributes to the academic and practical discourse on public finance management and offers actionable recommendations for policymakers, auditors, and institutional stakeholders involved in the modernization of Ukraine's financial control infrastructure.

Key words: state financial control, theory and methodology of control, control effectiveness, budget funds, controlling bodies, foreign control practices.

УДК 657.6:657.3:339

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.20-11>

Василюк М.М.¹

д.е.н., професор,
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Vasylyuk Mariya

Vasyl Stefanyk Carpathian
National University

Постановка проблеми. Державний фінансовий контроль у воєнний час потребує адаптації до надзвичайних умов, з акцентом на швидкість, прозорість і захист ресурсів. Зарубіжний досвід демонструє ефективні моделі аудиту в кризових ситуаціях, які можуть бути корисними для України. Державний фінансовий контроль виступає важливим інструментом для ефективного використання бюджетних ресурсів, збереження майна країни та забезпечення фінансової стабільності держави загалом. У сучасних українських реаліях питання економічної безпеки набули неабиякого значення.

Особливо це пов'язано з російською військовою агресією проти України, світовою економічною та постковідною кризою. Усе це призвело до великих витрат державного бюджету й негативно вплинуло на різні сфери національної безпеки. Такі складні зміни, що відбуваються в країні останнім часом, створили нові загрози для економічної стабільності та показали необхідність налагодження ефективного державного фінансового контролю.

Недооцінювання ролі фінансового контролю може призвести до появи кризових ситуацій в країні, зокрема через недосягнення економічних цілей

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7372-4382>

держави, поширення корупції у сфері державних фінансів, неефективне управління державною власністю чи нецільове використання бюджетних коштів. Крім того, важливо вивчати й адаптувати досвід інших країн у сфері державного фінансового контролю, аби зробити вітчизняну систему більш результативною. Усе наведене лише підтверджує актуальність подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення системи державного фінансового контролю, врахування національних особливостей її роботи та пошук шляхів підвищення ефективності для зміцнення економічної безпеки країни. Загалом, вивчення досвіду інших держав у сфері державного фінансового контролю має важливе значення для розвитку вітчизняної економічної безпеки, що надалі забезпечуватиме реалізацію успішних практики зарубіжних країн для створення національної моделі контролю. Загалом удосконалення системи державного фінансового контролю є необхідним кроком для забезпечення економічної стабільності та збереження довіри громадян до державних інституцій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання державного фінансового контролю активно досліджуються багатьма відомими науковцями, серед яких: Піхоцький В.Ф. [4], Русіна Ю.О. [5], Ключка О.В., Ключка С.С. [6]. Попри вагомий науковий й практичний результати праць науковців, тематика вивчення побудови ефективної системи державного фінансового контролю залишається актуальною і потребує подальших досліджень.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг досліджень з питань функціонування систем державного фінансового контролю в умовах загроз і ризиків залишаються недостатньо розробленими: критерії оцінювання ефективності контролю в умовах економічної кризи, воєнного стану; адаптивні моделі контролю кращих зарубіжних практик, що здатні реагувати на швидкі зміни у фінансовому середовищі. Наведені аспекти є перспективним полем для подальших досліджень, спрямованих на модернізацію системи державного фінансового контролю відповідно до сучасних викликів і міжнародних стандартів.

Постановка завдання. Метою є аналіз та дослідження ролі державного фінансового контролю у зміцненні економічної безпеки країни, ідентифікація основних напрямів його подальшого розвитку з урахуванням умов воєнного стану. Також проаналізувати світовий досвід організації фінансового контролю, його найефективніші елементи за для імплементації у вітчизняну практику.

Виклад основного матеріалу дослідження. Воєнний стан в Україні значно обтяжує роботу фінансового нагляду, адже більшість ресурсів спрямовується на оборону, відновлення

інфраструктури та гуманітарну допомогу. У таких умовах зростають ризики неефективного використання коштів через необхідність швидкого прийняття рішень. Тому система контролю потребує вдосконалення та пристосування до нових реалій.

Особливості організації державного фінансового контролю в умовах воєнного стану зумовлені зміною пріоритетів контролю. Зокрема, основна увага приділяється використанню бюджетних коштів на оборону, гуманітарну допомогу, відновлення інфраструктури. Окрім того, зростає потреба в оперативному аудиті та моніторингу державних закупівель, особливо в умовах спрощених процедур.

Головна мета фінансового контролю – забезпечення стабільності та зміцнення економічної безпеки держави, що передбачає дотримання фінансової дисципліни, оптимізацію фінансових потоків і ресурсозбереження. Це робиться для досягнення високої фінансової стійкості та ефективності економіки [4].

Профільним законом про державний фінансовий контроль зазначено, що «державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі» [1]. Щодо ролі державного контролю на мікро рівні, то аудит фінансової звітності в умовах сталого розвитку набуває особливого значення, оскільки суб'єкти бізнесу все більше зосереджуються на прозорості, відповідальності та довгостроковій стійкості [7]. У період воєнного стану проведення аудиту стає значно складнішим, що створює серйозні проблеми для ефективного фінансового контролю. Це насамперед пов'язано з необхідністю зберігати таємницю щодо певних інформаційних даних, і, як наслідок, частина документів може бути засекречена або недоступна з метою національної безпеки.

У період воєнного стану державний фінансовий контроль – це система заходів, направлених на ефективне, законне й цільове використання фінансових ресурсів, зокрема бюджетних коштів, міжнародної допомоги та інших активів, у складних умовах, спричинених війною. Його особливістю є швидке реагування, здатність прилаштовуватися до змін у законодавстві та тісна співпраця з міжнародними партнерами для забезпечення прозорого і відповідального використання фінансових ресурсів [5].

Проблема забезпечення економічної безпеки країни стає особливо важливою в умовах воєнного стану та поглиблення економічної кризи. Це вимагає від органів державної влади посилення контролю і належного розподілу повноважень між службами, що відповідають за державний фінансовий контроль. Серед основних проблем системи державного фінансового контролю можна також

назвати недостатню прозорість звітності, обмежені можливості для проведення аудиту, високий рівень корупційних ризиків, потребу у пріоритезації державних витрат, а також збільшення відповідальності та контролю за використання коштів країни. На рис. 1 зображено основні труднощі державного фінансового контролю в умовах воєнного часу.

Проаналізувавши кожну перешкоду, можемо відзначити, що умови воєнного стану створюють значні труднощі для забезпечення прозорості звітності у сфері державного фінансового контролю. Держава та урядові установи змушені швидко ухвалювати рішення щодо фінансування оборони, гуманітарної допомоги та інших життєво важливих програм. Підвищений рівень секретності у розподілі бюджетних коштів, необхідний для захисту військової та національної безпеки, знижує відкритість фінансового управління. Це обмежує доступ громадськості, аудиторів і контролюючих органів до інформації про витрати, що може створювати передумови для зловживань, нецільового використання коштів або корупції.

Аналізуючи наведені труднощі організації вітчизняного державного фінансового контролю, пов'язані з сучасними умовами та воєнним станом, та враховуючи досвід здійснення державного фінансового контролю у зарубіжних країнах, можна виділити основні напрями вирішення проблем і реформування системи фінансового контролю:

- 1) розроблення єдиної концепції організації державного фінансового контролю, яка відповідає сучасним економічним умовам України;
- 2) створення чіткої законодавчої бази для розвитку системи фінансового контролю та закріплення контрольних повноважень за відповідними органами;
- 3) покращення матеріального, технічного та фінансового забезпечення органів фінансового контролю;
- 4) створення єдиної інформаційної бази даних для обміну інформацією між усіма структурами, що беруть участь у виконанні бюджету;
- 5) удосконалення форм і методів проведення перевірок, підвищення їхньої ефективності,



Рис. 1. Основні труднощі державного фінансового контролю в умовах воєнного стану

Джерело: побудовано автором на основі [5]

своєчасне виявлення бюджетних порушень, шахрайства, корупційних дій, підвищення відповідальності посадових осіб за скоєні злочини та усунення недоліків у законодавстві;

6) оприлюднення звітів про стан державних фінансів і результати аудиту повинне відбуватися регулярно;

7) планування перевірок із урахуванням ситуації в країні, щоб швидко реагувати на зміни, зокрема під час воєнного стану;

8) раціональне використання фінансових ресурсів, щоб забезпечити ефективну роботу органів контролю.

Ризик корупції суттєво зростає через невизначеність ситуації, необхідність швидко приймати рішення та послаблення контролю з боку антикорупційних і правоохоронних органів. Особливо небезпечними є її прояви у сфері оборонних закупівель, транспортування ресурсів і відновлення критичної інфраструктури, адже нецільове чи неефективне використання коштів у цих сферах може напругу загрожувати обороноздатності країни та її економічній стабільності [5].

Крім того, під час війни одним із головних викликів для державного фінансового контролю стає потреба правильно розставляти пріоритети у витратах. Значне зростання фінансування оборонної сфери, необхідне для забезпечення безпеки країни та підтримки Збройних Сил України, часто відбувається за рахунок скорочення видатків на освіту, охорону здоров'я, соціальні програми, інфраструктуру та інші важливі галузі економіки. Така ситуація може призвести до економічного дисбалансу, зниження рівня життя населення, посилення соціальної напруги та сповільнення процесу відновлення держави після війни [5].

У період воєнного стану питання відкритості у використанні державних коштів та відповідальності посадовців за фінансові рішення стає надзвичайно важливим. Необхідно знайти баланс між збереженням державної таємниці та прозорістю у витратах. Забезпечення відкритості у фінансовому управлінні під час війни є одним із головних завдань держави, що потребує злагодженої роботи уряду, громадськості, антикорупційних органів та міжнародних партнерів.

Таким чином, воєнний стан значно ускладнює здійснення державного фінансового контролю. У таких умовах важливо, щоб система контролю працювала ефективно, забезпечуючи дотримання фінансової дисципліни та раціональне використання бюджетних коштів.

Також важливим аспектом становлення ефективно державного фінансового контролю в Україні є необхідність будувати його з урахуванням досвіду інших країн, щоб запозичити та застосувати їхні найкращі практики у цій сфері.

У більшості європейських країн система державного фінансового контролю формується з урахуванням принципів і норм, визначених у міжнародних правових актах. Керування державними фінансами там здійснюється через діяльність вищих органів влади, які ухвалюють фінансові закони, затверджують державний бюджет і звіт про його виконання, встановлюють або скасовують податки, визначають межі державного боргу та інші важливі фінансові показники [6].

Досвід економічно розвинених країн показує, що структура органів контролю залежить насамперед від розмежування сфер їхньої діяльності та побудови ефективної системи взаємодії між різними рівнями влади на основі чіткого розподілу повноважень.

У Сполучених Штатах Америки державний фінансовий контроль здійснюється на двох рівнях – федеральному (центральному) та місцевому. При цьому державна система країни є досить децентралізованою: кожен штат має власні закони, структуру органів влади, а також свої установи, що відповідають за фінансовий контроль. Повноваження контролюючих органів у штатах визначаються окремо, але в межах, установлених загальнонаціональним законодавством.

На федеральному рівні, і в кожному штаті діють органи фінансового контролю, що належать до законодавчої та виконавчої влади. Кожна з цих гілок має власні незалежні структури контролю, які узгоджено працюють між собою. У сфері виконавчої влади функції державного фінансового контролю виконують генеральні інспектори. Їх завдання полягає у підвищенні ефективності, прозорості та чесності в роботі державних установ, а також забезпеченні раціонального використання державних ресурсів. Інститути генеральних інспекторів проводять аудити, перевірки та розслідування – як адміністративні, так і цивільні чи кримінальні (у тому числі службові) [6].

Рахункова палата Франції вважається однією з найскладніших і найрозвиненіших систем державного фінансового контролю серед інших країн. Вона є незалежним органом, який не підпорядковується ні уряду, ні парламенту, і має повне право самостійно планувати свою діяльність і проводити перевірки. Рахункова палата також має статус судового органу, що здійснює загальний нагляд за використанням державних фінансів, а також контролює правильність виконання фінансових законів, у тому числі тих, що стосуються соціального забезпечення громадян. Її керівництво затверджується Радою міністрів [6].

Система державного фінансового контролю у Франції відзначається високим рівнем централізації та чіткою вертикальною структурою. Також до органів фінансового контролю країни належить Генеральна інспекція фінансів. Вона контролює

роботу державних бухгалтерів, фінансові операції розпорядників коштів, державних підприємств і установ, що перебувають під контролем держави. Крім того, ця інспекція проводить економічні та фінансові дослідження на замовлення урядових структур або за власною ініціативою.

У Великій Британії державний фінансовий контроль здійснює Національне контрольно-ревізійне управління. Це урядовий орган, який працює згідно із законом про фінансовий контроль. Йому надано повноваження перевіряти звіти всіх державних установ і інших організацій, що використовують понад 60% державних коштів. Крім того, управління здійснює нагляд за використанням субсидій, які місцева влада надає системі охорони здоров'я, державним підприємствам і націоналізованим галузям промисловості.

В Німеччині головним органом, що управляє державними фінансами, є Міністерство фінансів. Воно відповідає за розробку фінансової, валютної та кредитної політики, створює проєкт державного бюджету й середньостроковий фінансовий план, контролює виконання бюджету та визначає принципи розподілу фінансових ресурсів між різними рівнями бюджетної системи [6].

Також законодавством закріплено щодо Федеральної рахункової палати в Німеччині як незалежного вищого органу фінансового контролю, який не належить ні до виконавчої, ні до законодавчої влади й діє виключно на основі закону. Вона контролює використання бюджетних коштів, управління державним майном, діяльність федеральних підприємств і установ, а також організацій, що отримують державні дотації або користуються гарантіями уряду. За потреби вона може проводити фінансову перевірку і в регіональних установах, якщо ті розпоряджаються державними коштами.

Шведська система фінансового контролю є особливо цікавою, адже свого часу Швеція пережила процеси, схожі на ті, що відбувалися в Україні під час переходу до ринкової економіки. Її модель управління спрямована на чітке розмежування обов'язків і персональну відповідальність посадових осіб, що значно спрощує систему контролю. У країні діють два види аудиту – внутрішній, який проводиться всередині державних установ, і зовнішній, який перевіряє достовірність наданої інформації та виконання обов'язків державними службовцями [6].

Основним органом державного контролю у Швеції є Державне ревізійне управління (або Національне бюро аудиту). Головною метою є забезпечення якісного управління державними ресурсами. Управління працює у двох основних напрямках: проводить щорічні фінансові перевірки діяльності державних установ і підприємств,

а також оцінює ефективність державних закупівель.

На відміну від більшості європейських країн, міністерства у Швеції не мають права безпосередньо керувати підпорядкованими відомствами. Тому конституція країни дозволяє парламенту та уряду створювати власні структури для контролю за державним сектором.

Аудит адміністративної діяльності в Швеції запровадили ще у 1967 році, головною метою якого є оцінювати ефективність управління державними ресурсами за трьома критеріями [6]:

- 1) ефективність – наскільки досягаються поставлені цілі;
- 2) продуктивність – як раціонально використовуються ресурси для створення результату;
- 3) ощадність – наскільки економно витрачаються кошти без втрати якості послуг чи продукції.

Для узагальнення інформації про особливості організації державного фінансового контролю в таблиці 1 відображено основні аспекти здійснення державного фінансового контролю у країнах близького і далекого зарубіжжя.

Для створення ефективної системи державного фінансового контролю важливо, щоб вона вдосконалювалася відповідно до своїх цілей і забезпечувала узгоджену роботу всіх елементів. Така система має бути єдиною та цілісною. Узагальнюючи відзначимо, що основні особливості реалізації зарубіжного державного фінансового контролю можна сформулювати так:

- 1) дотримання положень єдиного нормативного міжнародного документа у сфері державного фінансового контролю;
- 2) покладання відповідальності за економічні порушення не лише на виконавців, а й на керівників установ;
- 3) діяльність спеціальних органів, які контролюють бюджетно-фінансові питання, а також роботу всієї системи державного аудиту;
- 4) відсутність практики інспектування як форми державного контролю;
- 5) переважання централізованого підходу до контролю бюджетного процесу, що допомагає посилити фінансову дисципліну та забезпечити економічну стабільність держави.

На нашу думку, доречним для вітчизняного державного контролю буде наступне: інституційне посилення Держаудитслужби у частині розширення повноважень, її технічне забезпечення; створення кризового аудиторського штабу для координації перевірок у регіонах, що постраждали від бойових дій; впровадження публічних звітів та інтерактивних платформ для підвищення довіри громадян; поглиблення міжнародного партнерства для обміну досвідом з органами контролю і аудиту країн НАТО та ЄС.

**Узагальнена характеристика
організації державного фінансового контролю в окремих країнах світу**

Країна	Головний орган ДФК	Особливості організації ДФК
США	Інститут генеральних інспекторів	контроль здійснюється на федеральному та місцевому рівнях; система децентралізована, у кожному штаті власні органи контролю; інспектори проводять аудити, перевірки та розслідування для підвищення ефективності, прозорості й законності використання державних ресурсів
Франція	Рахункова палата	незалежний головний орган від уряду й парламенту, має статус судового органу; характеризується централізованою структурою; контролює виконання фінансових законів, діяльність державних бухгалтерів і підприємств; проводить економічні та фінансові дослідження
Велика Британія	Національне контрольно-ревізійне управління	урядовий орган, що перевіряє рахунки державних установ і організацій, які використовують більшу частину державних коштів; здійснює нагляд за використанням субсидій і коштів у сфері охорони здоров'я, промисловості тощо
Німеччина	Федеральне міністерство фінансів, Федеральна рахункова палата	міністерство відповідає за фінансову політику, бюджет і розподіл ресурсів; Федеральна рахункова палата – незалежний орган, не належить до жодної гілки влади, контролює використання бюджетних коштів, діяльність державних підприємств і установ, що отримують дотації чи гарантії уряду
Швеція	Державне ревізійне управління (Національне бюро аудиту)	поєднання внутрішнього та зовнішнього аудиту; діяльність спрямована на ефективне управління державними ресурсами; аудит проводиться за трьома критеріями – ефективність, продуктивність, ощадність
Ізраїль	Державний контролер	в умовах постійної військової загрози аудиторські органи мають спеціальні повноваження для перевірки оборонних закупівель. Впроваджено інтеграцію контролю в систему планування бюджету
Південна Корея	Служба фінансового нагляду	орган є ключовим у забезпеченні ефективного державного фінансового контролю. Основними функціями є: нагляд за банками, страховими компаніями, інвестиційними фірмами та іншими фінансовими установами; проведення фінансових розслідувань; забезпечення стабільності та прозорості фінансової системи; захист прав споживачів фінансових послуг

Джерело: побудовано автором на основі [6]

Висновки. На основі здійсненого аналізу можна зробити висновок, що

Україні варто інтегрувати найкращі зарубіжні практики в національну систему фінансового контролю, з урахуванням специфіки воєнного стану, забезпечуючи баланс між швидкістю рішень і належним рівнем підзвітності. Подальше покращення організації державного фінансового контролю має включати: гармонізацію українського законодавства; чітке визначення повноважень і функцій усіх контролюючих органів; вивчення, аналіз та застосування успішного досвіду інших країн світу; запобігання корупції, шахрайства та інших порушень; забезпечення більшої відкритості діяльності контролюючих структур за допомогою сучасних інформаційних технологій; створення чіткої системи обміну інформацією між контролюючими органами та автоматизований доступ до інформаційних баз даних, що містять результати контрольних заходів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#top> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-п#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
3. Бюджетний кодекс України : Відомості Верховної Ради України від 08.07.2010 р. – № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
4. Піхоцький В. Ф. Державний фінансовий контроль в Україні: проблеми нормативно-правового забезпечення. *Регіональна економіка*. 2014. № 4. С. 194–204.
5. Русіна Ю. О. Державний фінансовий контроль: основні проблеми в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми економіки*. 2025.

№ 2 (284). С. 148–160. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/02/2.25._topic_Yuliia-O.-Rusina-148-160.pdf (дата звернення: 20.10.2025).

6. Ключка О. В., Ключка С. С. Світова практика організації державного фінансового контролю та можливість її адаптації в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. № 6 (240). С. 93–104. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2021/06/06.21._note_ukr_Kliuchka-O.V.-Kliuchka-S.S.-93-104.pdf (дата звернення: 20.10.2025).

7. Василюк М., Вітер С., Здирко Н., Гайдучок Т. Аудит фінансової звітності у світлі міжнародних стандартів та принципів сталого розвитку. *Сталій розвиток економіки*. 2025. № 4 (55). С. 5–13.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (1993, January 26). Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: Zakon Ukrainy № 2939-XII [On the basic principles of state financial control in Ukraine: Law of Ukraine No. 2939-XII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (accessed: 20.10.2025).

2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2016, February 3). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu audytorsku sluzhbu Ukrainy: Postanova № 43 [On approval of the Regulation on the State Audit Service of Ukraine: Resolution No. 43]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-n#Text> (accessed: 20.10.2025).

3. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010, July 8). Biudzhetni kodeks Ukrainy: Zakon № 2456-VI [Budget Code of Ukraine: Law No. 2456-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (accessed: 20.10.2025).

4. Pikhotskyi V. F. (2014). Derzhavnyi finansovyi kontrol v Ukraini: problemy normativno-pravovoho zabezpechennia [State financial control in Ukraine: Problems of regulatory and legal support]. *Rehionalna ekonomika*, no. 4, pp. 194–204.

5. Rusina, Y. O. (2025). Derzhavnyi finansovyi kontrol: osnovni problemy v umovakh voiennoho stanu [State financial control: Key problems under martial law]. *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 2(284), pp. 148–160. Available at: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/02/2.25._topic_Yuliia-O.-Rusina-148-160.pdf (accessed: 20.10.2025).

6. Kliuchka O. V., Kliuchka S. S. (2021). Svitova praktyka orhanizatsii derzhavnoho finansovoho kontroliu ta mozhlyvist yii adaptatsii v Ukraini [Global practice of organizing state financial control and the possibility of its adaptation in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 6(240), pp. 93–104. Available at: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2021/06/06.21._note_ukr_Kliuchka-O.V.-Kliuchka-S.S.-93-104.pdf (accessed: 20.10.2025).

7. Vasylyuk M., Viter S., Zdyrko N., Haiduchok T. (2025). Audyt finansovoi zvitnosti u svitli mizhnarodnykh standartiv ta pryntsypiv staloho rozvytku [Audit of financial reporting in the light of international standards and principles of sustainable development]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, vol. 4(55), pp. 5–13.